Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1029 — NGÀY THỨ NĂM 22 DÉCEMBRE 1921 — NGÀY 24 THÁNG MƯỜI MỘT ANNAM NĂM TÂN-DẬU — NĂM THỨ 14

DIRECTEUR PROPRIÉTAIRE : NGUYỄN VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique : LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN
Một năm .... 12$00 | .... 15$00
Sáu tháng .. 6.50 | ... 8.00
Ba tháng .... [illegible] | ... [illegible]

BÁN LẺ MỖI SỐ .... 0$05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

南中日報 · 六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

POUR LES ANNONCES s'adresser à Saigon : aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
à Hanoi : aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris : chez M. M. Mayence & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì để ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì để cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

HUÊ-KỲ PHÓ-HỘI

(Tiếp theo)

Công-tước Kato tiếp nói : « Nước Nhựt-Bổn hằng tỏ lòng khen ngợi Huê-Kỳ về cái trí ý khôn khéo đã bày và ra cho thành hội nầy. Dường ấy, có lẽ đâu Nhựt-Bổn lại ngó ngơ mà chẳng bàn luận đến các điều ước. Song Nhựt có lời tỏ ra đây cho chư quốc nhớ mà ngừa chừng trong cơn tham định các điều ước ấy. Là tuy nói giảm chiến hạm hoặc giảm binh khí thì giảm, chớ chẳng nên quên rằng mỗi nước, bất luận nước nào, cũng còn phải cần có binh khí dùng đủ mà giữ an việc nước. Bởi cớ, Nhựt-Bổn còn có đều xin chế giảm cho Nhựt-Bổn nữa. Chừng nào Nhựt-Bổn trần thuyết các điều của Nhựt xin chế giảm ấy ra, chừng ấy chư quốc mới là thấy rõ ý biết rõ lòng nước Nhựt-Bổn không hề mong khêu-khít ai cho gây nên trường binh cách, như ý thiên hạ đã nghi ngờ cho Nhựt-Bổn từ ấy nhẫn giờ.

Lời diễn của ông Kato ý vị rất nên thâm diệu ; nên khi ngài đứng mà giải bày, thì cả hội đều ngồi lóng tai, chăm chỉ nghe từ tiếng. Còn bàn phái viên Nhựt-Bổn, tuy ngoài miệng đã ghe phen nói rằng chẳng có điều ước định nào của ông Hughes đặt bày ra trong bổn ước, mà Nhựt-Bổn không ưng lòng ; kỳ trung, ai nấy đều biết hẳn, rằng có điều, có khoản, bàn quốc phái Nhựt-Bổn chẳng cam, mà cũng chẳng vui ; nên chi, khi ông Kato đứng diễn thuyết giữa hội rằng ý kiến của Huê-Kỳ hiệp với ý kiến Nhựt-Bổn lắm, thì cả bàn quốc-phái Nhựt-Bổn lấy làm ngạt nhiên vô cùng.

Ông Kato diễn thuyết rồi, ông Hughes liền đứng lên để tiếng cám ơn chư cường quốc về các bài diễn văn tao nhã thuận hòa của liệc vị công phái đã đọc, và nói, mỗi nước đã tỏ bày ý kiến ra đủ hết rồi, bấy giờ đã phải hồi xem xét bàn cải từ điều cho ra chỉnh đốn. Song khi ngồi lại mà chỉnh đốn, ngài xin liệc cường nên ghi nhớ một đều, là lúc ban sơ, lúc hỏi ý của mỗi nước, nước nào cũng đã tỏ ý khoan hòa thuận thảo ; vậy thì sự thuận hòa ấy chỉ rõ ràng rằng từ đây, việc thủy chiến đã đành bỏ dứt. Như vậy, thì việc xem xét bàn luận từ điều mới có thể trông mong kết quả đặng cho.

Hết buổi sớm mai, tới buổi chiều, hàng quốc-phái của năm cường quốc cũng nhóm nhau bàn cải. Rốt cuộc, định cử một bàn Uỷ-viên đều là quan Thủy-sư của năm nước, để trù xét kỹ cang bổn-ước của ông Hughes về vấn đề giảm chiến hạm. Bàn Uỷ-viên ấy chọn cử ông *Théodore Roosevelt*, Thủy-sư Huê-Kỳ, làm hội-trưởng ; còn Thủy-sư của bốn cường quốc kia thì làm nghị-viên ; như ông *Debo n. Beatig, Katon* và *Acton*.

Sáng bữa 15 Novembre, hàng phái viên của chín nước mới nhóm, bàn luận về vấn đề Viễn-Đông. Sáng bữa ấy bàn phái viên của Hồng-Mao với bàn phái viên của Trnng Huê tới hội sớm hơn hết. Chỗ nhà hội, từ trước tới sau, quân lính đứng bao giăng, đàn hầu xem cách rất nên nghiêm chỉnh. Trừ những kẻ có việc trong hội sai khiến mới được tới lui qua lại mà thôi, ngoài nữa chẳng để ai qua lọt một người.

Khi bàn phái viên chín nước tựu đủ, vừa an vị, bổng thấy đờn-bà ở đâu, đếm dư chục, xách tràng hoa kéo nhau đi tới có hàng, lại bất ngoài cửa chánh mà đi vào. Hỏi cớ, mười hai người đờn-bà ấy nói rằng cố ý kéo nhau đến xin quyết hội thả hết những tù tội cang về quốc sự ra, rồi hội sẽ lo đọc bài diễn thuyết.

Chẳng rõ thuận nghịch lẽ nào, hội [illegible] mà mười hai người đờn-bà ấy bằng lòng, đem nhau về hết.

Bây giờ hội mới ngồi lại luận bàn vấn đề Viễn-đông. Chẳng đợi [illegible] cũng biết, về vấn đề Viễn-[illegible] thì quan Trung-Huê đứng [illegible] mới làm [illegible] đầu, đã thấy quan thượng-bộ của Trung-Huê là họ Từ phân giải từ ngằn cùng Huê-Kỳ về cái quyền lợi của Trung-Huê bên phang Viễn-đông và về ý kiến của Trung-Huê trong vụ Thái-bình-Dương. Tuy vậy mà bàn hội chín nước cũng chưa nhất định lẽ nào, còn hẹn chiều nhóm lại nữa rồi sẽ tính. Nghe nói quan Thượng-bộ Từ chẳng nài chi hơn là nài cho đặng giữ quyền mở rộng cửa Biển và nài ủy hết những tờ hòa có đều cang hệ tới Trung-Huê mà các nước lập kín với nhau, không cho Trung-Huê hay biết đến. Trung-Huê cũng nài xin cho đặng từ đây những hòa ước như vậy, bất luận của nước nào với nước nào, hễ lập ra rồi phải cao rao cho vạn-quốc biết. Trung-Huê nài xin như vậy mà Nhựt-Bổn cứ việc làm thinh, không trả lời một tiếng, cho hay khi quan Thượng-bộ Từ nói dứt lời, trong hội bài bát đối cải với nhau lung lắm, Còn quan Thượng-bộ Từ nói chi thì nói chớ không một lời đá động tới vụ tỉnh Sơn-Đông và vụ các nước xin khai khẩn trong nước Trung-Huê làm tuồng như hai chuyện ấy, nịnh dẹp để về sau, chưa phải hồi đối cải. Lại cũng có nghe, về vụ Viễn-Đông đây, nghe trong vòng hội, hàng phái viên các nước xầm-xì với nhau rằng Trung-Huê có Huê-Kỳ cầm gốc. Cho nên Trung-Huê mới dám nài xin quyền giữ đất cát của Trung-Huê trọn về Trung-Huê và xin quyền tự-do độc lập về việc trị dân trị nước. Đặng hai quyền ấy, Trung-Huê mới hứa cùng hội, từ đây Trung-Huê chẳng hề chịu nhượng giao hay là cho mướn cho thuê một phần đất nào của Trung-Huê cho một nước nào cả. Những quyền riêng mướn thuê hay là khai khẩn, hữu hạng đang thời còn trong nước Trung-Huê, Trung-Huê hứa sẽ đem ra mà xem xét lại. Còn về những giới hạng ngăn chừng việc trị nước trị dân và việc xử đoán, Trung-Huê xin bỏ ; lại xin chước lượng thể nào cho những điều đối cải về vụ Viễn-Đông, ngày sau có thể lập lại đặng.

Trung-Huê nài xin như vậy, chưa biết bàn hội chín nước sẽ phân định lẽ nào, chớ đã nghe phong phanh lời nài xin ấy, chẳng ngoài vụ tỉnh Sơn-Đông, Nhựt-Bổn chím, vụ Quản-châu-Vân Pháp-Quốc chím, và vụ Weihaiwai, Hồng-Mao chím. Biết rằng Huê-Kỳ cầm gốc cho Trung-Huê, nên Nhựt-Bổn không đối cải chi đến đều, trở qua việc giảm thâu binh khí và chiến hạm mà xeo Huê-Kỳ. Nhựt-Bổn toan mưu bày vẽ cho hội thấy Huê-Kỳ muốn cho các nước giảm thâu binh khí và chiến hạm cho khỏi sanh việc tranh đấu về sau, mà Huê-Kỳ lại yêm ẩn việc mình, để lo tu bổ việc phòng bị đất Guam, đất Midway, đất Samoa, và cù-lao Philippines, không hề nghe nói tới.

Sáng bữa 17 novembre, tại thành Hoa-sinh-Tông, các báo có đăng truyền về vấn-đề *Viễn-Đông*, những điều ước của Huê-kỳ tính đem ra bàn cãi. Vẫn biết lời của các báo nói chẳng có chi công nhận mà dám lấy làm chắc thật, song các nhà sử sự, khi ghé mắt xem đến, ai nấy đều nhận cho rằng trúng ý Huê-kỳ lắm đó. Trong các điều ước cử của Huê-kỳ tính đem ra bàn cãi giữa hội, có

1º — Ủy phá tờ Hòa Hồng-mao Nhựt-bổn hay là chế cãi bớt lại ;

2º — Buộc Nhựt-bổn phải xuất ngoại Sơn-Đông và Tây-bá-Lợi mà trả lại cho Trung-huê ;

3º — Chiếu theo hòa-ước Lansing-Ishii, bát hết thảy những đơn xin lợi quyền riêng trong nước Trung-huê ;

4º — Buộc nước nào sẵn có lợi quyền riêng trong nước Trung-huê, phải bỏ ; như là những phần đất khai khẩn trong nước Trung-huê ; những đăng xe lửa từ không có [illegible] quyền về việc nước [illegible] những từ giao kết về các hải khẩu Trung-huê như Weihaiwei và Giao-châu ; và lập lời ước thệ hể Huê-kỳ không tu bổ đồn lũy ở cù-lao Philippines, Guam, cù-lao Midway, Samoa, thì Nhựt-bổn không đặng tu bổ các hải khẩu bên phía Tây Thái-Bình-Dương.

Bàn quoc phái Nhựt-bổn nói Nhựt-bổn sẵn lấy lòng ngay dạ thẳng và lấy lẽ công-chánh mà bàn luận những điều cang thiệp về nước Trung-huê và ước trông sao rõ đặng ý kiến của liệc cường coi ra thể nào. Lại cũng có nói : Nhựt-bổn sẵn lòng xuất ngoại Sơn-Đông và Giao-châu mà trả lại cho Trung-huê cuộc lắm, nếu Hồng-mao bỏ Weihaiwei mà trả lại cho Trung-huê. Bàn quốc phái Nhựt-bổn cũng chẳng mong [illegible] thuộc-địa hay là làm đất bảo-hộ của Nhựt làm gì. Nếu muốn Nhựt-bổn trả, thì Nhựt trả liền, song Nhựt xin liệc cường phải nhìn biết cho lợi quyền của Nhựt còn gín ăn gín thua trong đó, nhứt là lợi quyền xe lửa và nhiều lợi quyền khác.

Lời nói của bàn quốc phái Nhựt-bổn dây chỉ rõ ý Nhựt-bổn muốn nài xin trả thì trả, song phải để cho Nhựt-bổn vào ra thong thả trong xứ Tây-bá-Lợi mà hành thương ; lại hể Tây-bá-Lợi mà lập Phủ chắc-chắn hẳn-hòi có thể bảo an dân Nhựt-bổn ở Rut-xi và ở Tây-bá-Lợi, thì Nhựt-bổn rút binh ra khỏi liền.

Bàn quốc phái I-ta-li về vấn-đề Viễn-Đông không nghịch ý với Trung-huê về khoảng nào hết.

Mai tiếp. — Lê-hoàng-Mưu.

CUỘC TẤN HÓA

CÓ HẠI CHO NHƠN LOẠI CHĂNG ?

Có kẻ hỏi rằng : « Đời bây giờ lắm chan-chác chuyện bến tai, không dây phút nào mà không nghe những lời người ta nói : « Tấn-hóa tấn-hóa ». Mà thật vậy, người ta bây giờ, tấn-hóa một cách mạnh bạo vô cùng — trừ ra cái quyền sống thác của tạo-công, thì không còn đều gì bí-mật dưới bầu trời trên mặt đất mà người ta chưa hiểu ; nói tóm lại, người ta đời bây giờ, chẳng còn hổ đứng chung với trời đất cùng một ngôi « tam-tài ».

« Nghĩ đến nhơn-loại bao nhiêu, nhìn đến cuộc tấn-hóa bao nhiêu, thì trong lòng lại quạng quạng vô cùng — về cuộc tấn-hóa bao nhiêu, thì nhơn-loại phải lao-tâm tiêu-tứ, phải tan xương nát thịt di cũng bấy nhiêu vậy. Ôi ! Có quả vậy chăng ? »

— Nghe bao nhiêu lời hỏi thế, khiến trong lòng ngạt nhiên mà nghĩ đến việc xa-xuôi vô-hạn, thật là một điều hỏi như nhẹ-nhàn mà thật mắc-mỏ, cơn vồi-vận khó đáp lại cho vừa. Thế phải tạm trả lời rằng ; Nhơn-loại trong thế-giới bây giờ, sự khôn khéo xem dường đã cực-điểm, cuộc tấn-hóa từ đây, xăm-xăm không biết đến đâu là cùng ; cái tuổi-tác của thời-thế tiến lên bao nhiêu, thì cái trí khôn của con người ta cũng nẩy-nở lên đến bấy nhiêu vậy ; thời-đại nay thật là một thời-đại đẹp đẻ vô cùng.

« Phải, theo lời ngài nói đó, tôi cũng đã từng suy-cập rồi, mà suy-cập đến đâu, thì trong lòng luống những chứa-chan cho cuộc tấn-hóa của nhơn-loại bây giờ — văn-minh bao nhiêu, dường như giã-man cũng bấy nhiêu vậy. Bất-luận dân-tộc ta là một dân-tộc học-giới chưa mở mang sáng suốt gì, dầu dân-tộc đã khôn ngoan như dân-tộc Âu-Mĩ kia, cũng đều công-nhận cho cuộc tấn-hóa của nhơn-loại bây giờ là văn-minh cực-điểm. Song cứ hiện-trạng của thế-giới nay mà luận, ta đã trông được cái bóng văn-minh đi đến đâu, thì nhơn-loại phải lao-tâm tiêu-tứ, phải tan xương nát thịt đi đến đấy vậy. Thật ghê gớm thay cho cuộc tấn-hóa, thê thảm thay cho bóng văn-minh ! Suy cho kỹ, nghĩ cho cùng, thật chẳng còn gì độc-thủ, chẳng còn gì ghen ghét nhơn-loại cho bằng đứng tạo-hóa nữa : Đã sinh người ta, rồi kiếm chước hại người ta, đã cho có tánh linh, rồi lấy oai-linh mà áp-chế — sợ sống đời chật đất, sợ khôn ngỏ rồi chiếm-đoạt cái quyền bí-mật của mình đi ; làm cho người tấn-hóa đến đâu, giết nhau đến đấy, văn-minh chừng nào chết yểu cũng chừng nào. Ôi ! Còn gì độc-thủ hơn là ông tạo-công đối với nhơn-loại ! Mắc-mỏ làm sao !

« Cứ liệt-cường trong thế-giới nay mà chứng — kia, Pháp, Mĩ, Anh, Nga, Đức, Nhựt, dân-tộc nào chẳng tôn-kính cái văn-minh, song văn-minh lại chẳng phải văn-minh vui hưởng thái-bình, chẳng phải văn-minh ái-nhơn ái-vật. Ngài nhớ lại coi, có xa-xác gì : Nước A-lơ-măn có phải một nước nghèo khổ gì, dân-tộc có phải một dân-tộc hèn mạt gì ; mà sao lại gây ra cái giặc trái nhơn-tâm, nghịch thiên-ý mấy năm trời bên nước Pháp là một nước đẹp đẻ vô song, quí báu vô song, làm cho thiên-hạ gối tuyết nằm sương, phơi gan trải mật, con khóc cha, vợ khóc chồng, biết bao nhiêu cái thảm-trạng cơn bấy giờ — lao-tâm tiêu-tứ, nát thịt tan xương những đấng anh-hùng hào-kiệt, nghĩa-sĩ nhơn-nhân của tạo-công đã đúc nắn nên đó. Ôi ! Ai làm vậy vay ? Ai khiến vậy vay ? — Bởi hóa-công chăng ? Hay là bởi cuộc tấn-hóa vậy chăng ?

« Lấy đấy mà suy đến cuộc tấn-hóa của nhơn-loại, thì tưởng dường như có lòng trời xúi-dục cho vậy. — Làm chi khốc-hại bấy trời ! Tan xương nát thịt con người văn-minh ! Nếu chẳng phải vậy, thì nghĩ A-lơ-măn ngu-độn gì mà chẳng biết nước Đại-pháp là một nước giàu sang tốt bực, cường-thạnh vô-song, lại đi rờ miệng cọp, vuốt râu rồng mà chơi ; nói cùng mà nghe, tùng-sử A-lơ-măn thành công đi nữa, rồi chuyên-chế ai, ai dại hơn mình mà nói vì nhơn-đạo nên chiếm nước người mà khai-hóa. Lấy thiên-diễn mà suy, thì ai cũng đã hiểu được cái lệ tự-nhiên giàu hiếp nghèo, khôn hiếp dại, mạnh hiếp yếu, chúng hiếp quả là cái lệ xưa nay không dời đổi được, thật, người ta cũng khó mà thoát khỏi cái ma-tâm chướng-nảo ấy được, cứ hiếp lẫn nhau hoài, mượn tiếng tấn-hóa văn-minh, truyền lời nhơn-đạo chủ-nghĩa, chong mòng chiếm đoạt nước người, đày đọa con người, thì trên thế-giới nầy ngày nào mới gọi là cực-lạc ? nhơn-loại ngày nào mới thấy bóng văn-minh ? ? ? Dường ấy, cuộc tấn-hóa có hại cho nhơn-loại chăng ?

« Ôi ! Có buồn thay, có chán thay ?!? »

— Nghe bao nhiêu đều hỏi trên đấy, thật cũng ngùi ngùi lo xa cho dân-tộc ta, hờ-hẫn thay, an-lạc thay !

T. T.

Vô-tuyến điện

Hi-vọng của Thủ-tướng Lloyd George.

Thông tin báo Le Temps ở thành Londres thuật rằng ông Loucheur thương-nghị với ông Lloyd George chẳng luận đến vấn-đề A-lơ-man xin định ngày trả nợ và vấn-đề tờ ký-kết tại Wiesbaden. Ông Loucheur và ông Lloyd George bàn nghị một vấn-đề to-tát là vấn-đề kinh-tế, trong hoài-cầu. Về phần chánh-sách, vấn-đề giảm-binh là quan-trọng, về phần kinh-tế, vấn-đề quan-trọng là làm cho hoàn-cầu được thong-dong làm ăn khỏi sự náo động. Theo ý ông Lloyd George thời trước hết phải làm cho các cơ-xưởng bên Ăng-lê được vận-động cả mới được.

Ông Briand và ông Lloyd George sẽ đối-diện.

Một viên phụ-tá của ông Loucheur nói rằng vì thấy quân A-lơ-măn chẳng cố tâm bồi-thường sở tổn cho Pháp-quốc và muốn cho hai nước Pháp và Anh khỏi nghi-ngờ xoi-bói nhau nên ông Lloyd George mới tỏ ý muốn gặp ông Briand mà thương-nghị trước ngày lễ Sanh-nhựt. Ông Lloyd George hứa rằng ông sẽ làm cho hết sức ông để giúp cho Pháp được thỏa-mãn lòng trông-cậy.

Ông Loucheur đi sứ bên Anh-quốc được nhơn-tâm rất phục.

Trận giặc nhơn quyền Đại-Pháp toàn thắng

(Tiếp theo)

Mộ nữ-binh

Ở bên A-lơ-măn các trang thiếu-nữ cả thảy đều học đi ô-ba (au pas) một trăm hai mươi lăm bước, đi một trăm thước. Hi-vọng của bọn nữ-lưu bên nước A-lơ-măn cũng khuynh về việc chinh-chiến thế nào cho toàn thắng.

Hồi năm 1813 thì A-lơ-măn bày ra luật buộc cả thảy đàn-ông A-lơ-măn phải đi lính, đến năm 1913 thì họ đã dợm buộc các bọn nữ-lưu cũng phải cầm súng lên yên như bọn râu mày vậy. Dư luận của bá tánh cũng không hề nghịch với vấn-đề ấy, và lại các báo cũng đồng một ý-kiến.

Các hội-nữ A-lơ-măn lập ra, có đề lời nông chỉ người như vầy : Đàn-bà giúp cho Nước việc nầy thứ nhứt hơn, là phải giữ tròn phận làm mẹ. Nhưng mà Nhà-nước lại cần đến ta phụ lực, thì đàn-bà cũng sẵn lòng đến nợ nước như kẻ khác.

Người đàn-bà phải trợ lực cho nước-nhà. Trợ lực cách nào, đi lính phải chăng ? Thì ông giáo-sư *Witzer de Dusseldorf* đáp bằng lại rằng : Phải. Vì trong đám tranh-chiến kim-thời có lắm công việc nên phú cho tay đàn-bà thì thố như là : công việc làm trong các nhà dưỡng-đường, làm súng-ống và thuốc-đạn nhứt là trái phá, giữ lương phạn, lo phần việc dây thép nói, dây thép, cũng là các công việc nhẹ nhàn khác nữa.

Người đàn-bà A-lơ-măn mà đối với Đại-pháp thì cũng như anh-em bà-con dòng-họ chúng nó vậy, cũng đại hận đại thù Pháp-quốc. Tại gia-tộc còn hơn chốn học-đường, cái thói đố-kị nước Pháp chúng nó lại càng kiếm thế khắc ghi trong óc bọn nó. Chúng nó cứ nói : Cơ-đồ nước Pháp gần suy sập rồi, nhứt là ở tại Paris thiên-hạ sẽ xâu-xé nhau. Ở Pháp-quốc, các gia-tộc càng tồi-bại, thương-mãi càng sập-ngã, kỹ-nghệ càng nát hư, binh-gia càng giảm lực, Chánh-phủ càng hết quyền v...v... Chỉnh có một mình nước A-lơ-măn đứng-thẳng, đồ-sộ, làm chúa cả toàn-cầu.

Bọn nữ-lưu A-lơ-măn quá tin mấy lời ấy, nên ả nào ả nấy khi khởi chiến-cuộc Pháp-Đức, thì đều cho rằng Đại-pháp như con ruồi ở trước miệng súng (comme une mouche devant la gueule d'un canon).

Bọn thiếu-nữ ấy mở miệng ra thốt một tiếng nầy đủ thấu rõ chỗ muốn của chúng nó khuynh hướng về đâu : *Profiteren* (profiter) nghĩa là nên thủ lợi. Lại có nhiều bọn nữ-sĩ lại lấy mấy chữ nầy : *Probieren est uber studieren* mà làm biểu hiệu, làm tôn chỉ. Mấy chữ ấy nghĩa là : « *Thử còn hơn khảo cứu* ». Làm liền còn hơn là ngồi đấy mà chiêm-nghiệm hoài.

Bất cứ là đàn-bà con gái A-lơ-măn ở hạng nào trong xã-hội, trông cho có lịnh nhà nước đòi đi lính thì sẵn lòng đi tùng quân liền, chẳng đợi đòi hỏi đôi ba lần.

Như một chuyện nầy cũng là phi-thường của một vị giáo-sư ở trường sư-phạm Pháp hồi tháng mars 1914, thuật lại như vầy :

Tôi có gởi đứa con gái tôi đặng nó học vài tháng cho thành thuộc tiếng A-lơ-măn tại một học-đường bên kia sông Rhin. Nó vô học, trước hết là lớp một ông thầy dạy sử. Khi ông thấy đứa con gái tôi (Pháp) thì ông lại nói về Pháp-quốc sử, tỉ-thí các việc kiện-thưa của nước Đại-pháp và nước A-lơ-măn, và lại tiếp nữa rằng Chớ chi lúc ấy Đại-pháp khởi chiến thì trong ba ngày chớ chẳng qua tới bốn, Đại-pháp đã bị vày-bừa và tiêu-tán ra tro bụi rồi. Các nữ-sĩ A-lơ-măn lóng tai nghe, cả thảy đều phiêu-phiêu tự đắc lắm.

Thoản như có một đứa con gái A-lơ-măn mà sang học bên nước Pháp, dầu giáo-sư Pháp có dạy về sử đi nữa, và dầu có muốn đến nước A-lơ-măn, thì người cũng không dùng đến những lời mà làm đau-đớn một đứa nữ-sĩ như thế, là vì nó đến bên nước mình mà nó học. (Xét thử coi nước Pháp anh-hùng đại-độ là thế nào) còn A-lơ-măn giã-man tiểu-mọn là dường bao.

(Sau sẽ tiếp theo)

TRẦN-VĂN-CHIM.

Thế-giới Tân-văn

**Làm biếng được nổi danh
Một người học-trò bày một máy
Vô-tuyến điện kiểu lạ**

Có một chàng kia dòng-dõi trâm-anh bên I-ta-li. Người thì thông-minh sáng-láng nhưng mà có tánh không ham học. Bảo làm cái chi cơ-xảo thì làm được liền mà biểu cầm sách học thời hay ghét.

Ngày kia đến kỳ khoa-cử, cùng chúng-bạn ra tranh chiếm khôi-khoa. Nhưng mà ng I mình không đủ các bài trong chương-trình khoa thi biết làm sao thì cho đậu được. Dầu lanh cho thế mấy đi nữa, óc mình trống trơn đến chừng người ta ra bài lấy đâu ra mà viết cho đầy trang giấy ? Nghĩ như vậy mới sanh ra một kế. Trước đã nói rằng anh học-trò thì nầy rất thông-minh về đường máy-móc. Lúc ấy anh ta mới thiệt-hành sự khéo của mình ra, bày ra một cái máy Vô-tuyến điện nhỏ đem theo mình. Lại làm ra một cái khác cậy một người bạn văn-chương lão-luyện cấp theo mình mà đứng ngoài. Hễ giám-khảo ra bài chi thì ở ngoài người bạn làm sẵn rồi đánh vô-tuyến điện vào. Trong nầy anh học-trò thì « gian-hùng » dò theo tin Vô-tuyến điện mà chép vào giấy. Các học-trò khác ai mắc lo phận nấy bao-nhiêu trí-lự đều đem hết ra để suy nghĩ làm bài có ngờ chi đâu. Nhưng mà trời bất dung gian, lậu việc giám-khảo đuổi ra khỏi trường thi lại còn cấm, chẳng cho được thi khoa-cử nào nữa hết.

Quan bát-học trước danh Marconi là người chuyên môn về Vô-tuyến điện hay tin nầy mới gọi anh học-trò tới hội đến, xem máy rất là cơ-xảo mới nhận tên ấy làm học-trò mình.

It lâu đây quan bát-học Marconi sẽ cống-hiến cho khoa-học Đại-học đường cái máy Vô-tuyến điện của anh học-trò làm biếng học mới bày ra.

Mộ nhà bát-học đại-danh mới khuất

Ai nấy đều đặng lòng mà hay tin buồn ông Peter Cooper Hewitt từ trần. Ông là là nhà khoa-học chuyên môn về điện-khí. Phụ-thân ông là chủ một cơ-xưởng lớn bên xứ Ăng-lê. Lúc qua đời có để lại gia tài lớn. Lúc còn bé, ông Hewitt tuy là nhà giàu-sang chớ không kiêu-hãnh, tùy theo tài-lực của mình mà làm ăn. Ban đầu khởi ra làm thợ, thợ giỏi làm thầy, sau lần lần nổi danh kỹ-sư về máy-móc.

Ông bày ra thứ đèn điển có ống thủy (Lampe à Mercure). Ông thấy đèn thường làm hao điển-lực nhiều, 100 phần hao hết 90 mà ánh chói không sáng lắm. Ông mới tính cho điển lực chạy vào một ống thủy (Mercure). Nhưng mà thủy không truyền điển-lực (Mauvais conducteur) cho nên lúc ông mới khởi-sự thí-nghiệm thời ông gặp nhiều đều trở-ngại. Nhưng ông không thôi chí, về sau ông tìm thế mà dùng ống thủy làm đèn điển ánh chiếu sáng lòa.

Chẳng những bày một cái đèn, ông cũng có dùng thủy để làm máy Vô-tuyến điển-quại nữa (téléphonie sans fil).

Ông cũng nhiều công-trạng về sự bày-chế thủy khi-cơ kiểu lạ.

Người tài-tình dường ấy tánh vẫn khiêm-nhượng chẳng chút khoe mình, cứ than-tiết rằng mình chưa đủ sức mà giúp ích thêm cho đời,

Hưởng-thọ sáu mươi tuổi ông mới tạ thế ông Hewitt trọn một đời vẫn giúp ích cho đời. Đáng khen thay mà đáng tiết thay !

Ăn trộm tại phủ Toàn-quyền

Quan Toàn-quyền khi đi Namvian về, mở tủ mới hay rằng bị ăn trộm một số bạc rất nhiều, đồ nữ-trang quí giá nhứt là một cây kiền có bang ngọc trân-châu. Tủ sắc ấy để trong phòng vàn.

Các bồi-bếp đều đủ mặt, chính có thằng bồi tên *Trần-quan-Tình* trốn mất nên ai cũng nghi cho nó. Tên nầy mới bị thầy đội *Nguyễn v.-Sao* và tên lính *Phạm-văn-Dưa* bắt tại Mytho, xét trong mình tiền bạc nơi còn nhiều.

Thiệt là đáng khen thay đội Sao và lính Dưa. Tưởng chắc rồi đây quan Toàn-quyền cũng trả công trọng thưởng cho hai người này một cách xứng đáng.

Mích.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HƠI NGƯỜI ANNAM Cho nên lợn thuốc của Người quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hãy biết lựa thuốc rồi vì thuốc trái đất ở xứ Algérie mà bớt, thì tức là dùng đồ thổ sẵng Algérie quả thiệt là đồ thổ sẵng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*

Đông-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

SAIGON

Xe kéo vớt xe hơi.

Hồi 6 giờ 12 Décembre, gần 12 giờ khuya, tại góc đường d'Ayot và Mac-Mahon, xe kéo số 400, xe-phu tên Lâm-văn-Mộc, 29 tuổi, đang lôn với xe hơi số C. 945, của Madamé Veiver D... ở đường Mayer, số 38, xe-phu là Lâm-văn-Bộn, 24 tuổi, có bằng cấp số 384. Xe kéo hư hao chút đỉnh. Người không bị chi. — Tinh Am.

Bắc động.

Hà-chi-Thiện, sấp-phơ xe hơi ở đường Pellerin số 110, có bắt đem lại hỏi tên Hồ-văn-Hai, cũng là sốp-phơ, ở đường Testard số 45, lí lúc đầu tháng Juillet. Hai đoạt của Thiện một cái bốp-phơi có 187 $ 20 với giấy thuế thân. Hai hết phương chối cãi phải thú thiệt đầu đuôi. — Giải tòa.

Tử.

Ngày 3 Décembre, Nguyễn-văn-Năm, kêu Thế, kéo Ba, 40 tuổi, đoạt của Nguyễn-văn-Tài, 45 tuổi, thợ bạc ở đường Georges Guynemer số 78, một cái giấy chứng chỉ với 2 $ 04 bạc, trốn từ ấy đến nay, nay gặp lính bắt, giải tòa nơi.

Chết chìm

Bữa 13 tháng, hồi 4 giờ chiều một bà già điếc, gốc một đứa châu gái ba tuổi tên Cô-thị-Hương. Con nhỏ thừa lúc bà nó ngủ lo chạy giỡn mặt mình, rồi hụt chơn tử xuống bào gần nhà nó, ngôi nước chết tươi. Quan thầy khám thì nói gian cho cha mẹ nó chôn.

Tội nghiệp quá.

Ngày 13 Décembre, lúc 5 giờ chiều, một người đờn bà tên Nguyễn-thị-Nguyên, 30 tuổi, ở Travinh mới lên Saigon, có bồng một đứa con gái nhỏ 9 tháng. Vì không quen biết với ai phàn nhàn tiền nên năm ngoài cho mà ngủ. Đến 5 rưỡi sáng con nhỏ chết trong tay người mẹ. Quan thầy khám thì nói con ấy kiết đã lâu mà chết, Thầy chỉ lại nhà xát khai bảo rồi chôn.

Trộm kiếm

Bùi-văn-Hoàng, 28 tuổi, ở đường Mayer, số 1 đã bị bắt giải tòa cang vì tội trộm 6 chậu kiểu giá 8 đồng của chủ nó là Madame F... ở đường Mayer số 101.

CHOLON

Ăn trộm

Quản tử nào không biết vào nhà thim Bùi-thị-L... 43 tuổi, ở đường Cây-mai, số 262, cay tố lấy áo quần đàng 125 đồng. Kiếm.

Bắt

Lê-văn-Thới, 30 tuổi, giấy thuế thân 348 làng Phước-lai (Cholon), bắt cóc gái chồng số 5202, cô rằng bắt quí gần 15 $ một mớ dây luôn, 150 kilos gạo và một cái áo hàng đen, cả thảy đáng 90 đồng. — Kiểm nơi.

Đuổi

Chệt Hà-Lam, 25 tuổi, hàng Phước-kiều bị bắt cang vì tội đoạt một số bạc 200 đồng của khách trú Hà-Thị, 36 tuổi, tên khách ghé chái số 5005 C. V.

Tự-tháng bắt xe

Nguyễn-Ly, 30 tuổi, làm cu-li trong nhà thương Chợ-quán, ở đường Stratégique, có rằng lính nhân y là thi-Hiệm, 20 tuổi, gốc ở làng Bình-đăng (Cholon) bỗ ý mà trốn hồm 11 décembre, lấy theo áo quần và trang vật đáng 45 đồng.

Móc túi

Chệt Lai-Dâm, 34 tuổi, nước Hẻ, nghề trồng cải, ở Chợ-đũi (Saigon) đã bị bắt giải Tòa cang vì tội móc tài chệt Thái-Cho, 30 tuổi, ở đường d'Espagne (Saigon) lấy một cái bảng phiếu đăng 1 $ 50 bạc.

Đồng bang

Nhan-hòa-Thương, bang Phước-kiến, ở đường Giaphô, có rằng nó đưa cho đồng bang nó là Nhan-Thiện, 600 đồng, mượn đi đăng thuế, Nhan-Thiện lĩnh bạc rồi đi không có lại. Cũng có đi mà không có đồng!

Vài lời cảm tạ

Thật chẳng chi vinh-diệu cho hồn bạn « *Vân-hi-bang* » là đi tới đâu đều được các ông các bà có lòng hạ-cố mà vào giúp kẻ thấy nguy, người thế nào, cho hồn bạn làm nên việc. Như hôm ngày 10 2 décembre đến 6 décembre hát tại Gocông, nhờ có quan Tham-biện, quan huyện *Triệu*; ông *Huỳnh-đình-Ngôn*, ông *Huỳnh-Đình*, ông *Cang* nghiệp chủ, ông *Bạch, Đái, Đợn* (Tonbo), ông *Lộc điền* chủ, ông *Muôn, Điền* (xem điền) ông *Thông đốc Lý*, ông *Thành*, ông *Chánh* và các ông hương chức các làng.

Nay chúng tôi chẳng biết lấy chi đền ơn nặng, xin để vài lời kính tạ ơn các ông; Ta viếng đây chúng tôi cũng tiết lòng cảm nghĩa ông *Cang* và ông *Michel Huỳnh-Đình* hậu đãi chúng tôi.

Vân-hi-bang.

P. S.—Trong việc diễn kịch lúc ở Gocông thì mỗi mỗi đều được người khen, duy có một đều là đào-kép khi diễn lớp vợ chồng thì đào-kép đến chưa phải ra tuồng vợ chồng vậy, là vì không thấy Đào-kép hát tay nhau, chỉ có đứng xa xa mà nói chuyện, nên có lắm vị khán quan không được vừa lòng. Việc nầy là việc riêng Tôn-ban xin vô-lê mà không nên tỏ ra, thiết tưởng chư vị khán quan Gocông cũng dư hiểu việc ấy bởi nguyên cớ nào mà ta vậy. Nói it biết nhiều.

Dịp lễ Sanh-Nhựt và lễ Tết

Lễ Sanh-nhựt và lễ Tết Langsa cũng hầu tới đây, lại cũng là dịp quí khách lục-châu ở Saigon đông đúc; trông chư quí khách cũng thừa lấy dịp mà mua những đồ chơi, đồ lễ vật và đồ tết cho trẻ, trong cuộc lễ Sanh-Nhựt và lễ Tết nầy chớ chẳng không. Tây-hồ-hiệu xin cho chư quí khách nhớ mà viếng tiệm bà *Chauvin* là tiệm mới tiếp trong chuyến tàu *Orénoque*, chủ qua những xách tăng bọc vàng hiệu sách cũng bằng bạc, đồ nữ-nhân, đồ cẩn khảm, đồ sanh, đồ hết, đồ đồng v.v...

Qui bà, qui cô xem đến lời rao của Bổn-hiệu sẽ chắc ý sao mình cũng lựa trong những đồ thanh-lịch, hàng nhiều, tốt đẹp mà cho con cháu ăn lễ và được thảo ý và vui ngày.

Lời ca điệu của Bổn-hiệu:

Bán đắc, thì bán rẻ,
Bán rẻ mới bán đắc.

CHAUVIN, 81, rue Catinat.

Cách lịch-sự ở đời

Mấy điều cần yếu người người phải biết

(*Tiếp theo*)

Mỗi lần muốn đến viếng ai thì mình phải lựa giờ mà đi, đừng nhằm lúc nghỉ trưa, nhằm buổi-sớm, nhằm hồi làm việc.

Mình là nhỏ, đến nhà người lớn thì trước chào cho có phước-phép, rồi đứng đó, chờ chủ-gia bảo ngồi rồi mình sẽ ngồi, chớ nên đứng dựng nghiêm, dựng ngửa cùng là nhè lại ghế mà ngồi.

Vấn hiệu giờ, phần người ở thành-thị, đã hát chước theo lối phong-tục Tây, nên dở nón bát-tay, chứ không còn lột khăn lay xá nữa. Thế thì mỗi lần mình đến nhà bạn gặp giữa đường những kẻ trọng tuổi hơn mình, chớ nên đưa tay bắc-mũ người trước, vì lẽ là nhỉ; phải chờ người đưa trước rồi mình mới nâm sau.

Nhứt là người lớn, hễ mình ra đường mà gặp, thì cứ việc chào-hỏi có phước-phép, bao nhiêu thì đó, đừng có lại kiếm chuyện nói lảm mặt bắn thiểu trước mặt thiên hạ.

Đến nhà người thì phận mình cứ đỗ-nón rồi cầm tay dẫy mãi, chớ đợi chừng nào người bảo mình để xuống thì hỡi để xuống, nhưng cũng phải lựa cho mà đê; mà còn khi người bảo mình ngồi thì mình thản hành nhác ghế mà ngồi, chớ nên chỏ người nhác lại.

Chớ nếu người lớn mời mình đàng cơm, thì mình phải đến nơi trước giờ ăn, đừng làm cho chủ-nhà chờ.

Lại ngồi ăn, thì mình phải đi theo sau, chớ người chủ chỉ cho cho mình ngồi chớ nên đứng đưa ngồi đó, cũng là ngồi bật ngửa ra sau. Hễ ngồi ăn chung với người lớn cũng là kẻ lễ, thì phải coi chừng chén đũa, cũng là đừng chơm những người ngồi gần.

Muốn ăn món nào thì gắp món nầy, gắp ít ít vậy, chớ nên chọn mòn nầy, lựa mòn kia, cũng là nhàm mòn thích rồi gắp cho vung mút đũa, làm cho phải rớt lợi-dợt lại trên mâm. An thì phải nhai cho nhỏ-nhe, đừng ngốn cây miếng, đừng nhai để cho người thấy cơm thịt trong miệng. Nếu gặp xương thì lượm để lại trên đĩa, đừng liệng vẫy ra nhứt là phải coi-chừng coi-dòi, đừng quơ-quơ canh, cả đồ ăn mâm.

Nhơn rồi xin cái chơi là lối-đi trong nhà người Pháp, thì phải nhớ cho mà nhớ, tiếng lên, mình được kêu kẻ ở trong nhà xin đôi giùm chên khác cho mình.

Chớ nên chê đồ ăn mà lại cùng thế nhơ thế nọ.

Lúc miệng mình đang phải, thì chớ nên nói chuyện, phải nhai rồi, nuốt rồi sẽ nói, vì nhỡ coi chừng đừng để miệng dính cơm do-dây tơm lên ở ngoài.

Còn muốn hỏ thì phải lấy hai tay che miệng lại mà hỏ, đừng để vậy rồi hỏ, cơm cả vần tứa ra.

Cũng là muốn hỉ-mũi thì phải lấy khăn mu-soa (mouchoir) mà hỉ, hỉ nhẹ nhẹ và mau lẹ rồi lấy khăn xuống.

(*Sau sẽ tiếp theo*).

Trần-văn-Chim.

Mua vui mà có nghĩa.

Thoàn nghe mua vui mà có nghĩa thì trường cũng có người ngạt-nhiên, rồi tự hỏi: Mua vui, gì mà lại có nghĩa.

Tôi nói mua vui mà có nghĩa là vậy; Vẫn ông *Lê-văn-Sanh*ở Cho-lớn hiếp cùng ông *Nguyễn-hữu-Vang*, người tiên của, kẻ theo-việc, hai người mới tạo nên một bạn hát cải-lương kêu là « *Tân-ích-Đang* » Hai ông nầy đều là tay nhiệt-thành về đều công ích, về đều giáo-dục phổ-thông, nên chọn người diễn kịch thì toàn là người thinh sắt ít nhiều, còn soạn kịch thì lựa những gương hồi ích cho đường giáo-dục, đến nay hai ông ấy lại sáng nghĩ ra một việc, trước đã giúp vui cho chư vị khán quan, sau lại còn làm nghĩa cho người khốn đốn, nên định đến ngày 24 *Décembre 1921, đúng 8 giờ rưỡi, tại Théâtre municipal (nhà hát tây)* sẽ diễn tấn-kịch « *Một làng trí trong* » trước là giúp vui cho chư vị sau lấy tiền đã cứu khốn cho người đuối-nước về đàm ân-chiếu.

Thật đáng khen ông *Sanh* và *Vang* sáng nghĩ ra một việc có lợi có nghĩa.

Còn xét lại như phận ta đây, hà không biết vì lẽ phải mà giúp cho hai ông làm việc ấy cho thành lợi sao.

Hễ chuẩn ta nên bữa ấy ăn ăn đến chặt rạp hát Tây đặng mua vui chơi và lại làm được việc nghĩa. Chớ nên bỏ qua mất dịp may-mắn như thế! muốn mua giấy trước được có ghế sẵn mà ngồi, kẻo đến ngày Ký, sự không còn, thì nên đến nhà ông *Nguyễn-hữu-Sanh* ở đường *Catinat mươi số 91 Saigon* mà mua giấy.

Giá chỗ ngồi

Ghế máy phía trước . . . 2$00
» trên lầu . . . 2.00
» trung tiếp . . . 2.00
Ghế cây trên lầu . . . 0.50

Chức việc vô biên thì trì nữa phần, hàng nào cũng được.

Hữu Thành.

Ngày 22 Décembre 1921

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà nước	2 $ 65
Ngân hàng Đông-Pháp	2 $ 65
Ngân hàng Hongkong Shanghai	2 $ 65
Ngân hàng Chartered	2 $ 65

GIÁ BẠC ARGENT-FIN TẠI LONDRES

	Sớm mai	
Tại Paris ngày 1 Décembre 1921		
Ngân hàng Đông-Pháp	Trả mua	Trả bán
Ngân hàng Hongkong Shanghai	25 5/8	25
Ngân hàng Chartered	25 5/8	25
	25 5/8	25

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 31 Décembre 1921	
Ngân hàng Đông-Pháp	12.38
Ngân hàng Hongkong Shanghai	12.38
Ngân hàng Chartered	12.38

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 31 Décembre 1921

Ve lợi 3 %		54.75	Ve lợi 4 %	1920	62 75
Ve lợi 4 %	1916	60 20	Ve lợi 5 %	1920	94 00
Ve lợi 4 %	1918	62 25			

SẮT GỖC

Giá tàu thủ đến nhà máy Chợ-lớn bao trả tại giá mặt trên ấy là

Vlinhlong	4.00 tới 4.50
Gò-công	4.40 — 4.65
Hòa-ninh	4.30 — 4.55
Bạc-liêu	4.40 — 4.65
Nam-vang	3.85 — 4.05
Giá thường trung bực trung	4.00 — 4.25

Giá gạo chỗ đến tàu không tính thuế xuất cảng bao lấy Indo, giá mặt trên ấy

Gạo Âu-châu n° 1 25 % tấm, tấn	8.75 tới 9.00
Gạo Nhựt-Bổn n° 2 40 —	7.25 — 8.00
Gạo Java n° 2 50 % —	7.30 — 7.30
Tấm	6.10 — 6.20
Cám	2.50 — 2.60

Thịt bò

Giá mỗi kí-lô. — Phi-lê 1 đồng — Nhượng-chưn đã nấu-nướng 0 20 — Đùi đùm hầm-trắng 0 45 — Ngực 0 25 — Trái thăn giả 0 40 — Vai có xương 0 30 — Vai không xương 0 42.

Thịt bò con

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi 1 20 — Xương-sống nhỏ (côtelettes) 0 90 — Ngực 0 80 — Vai 0 80 — Nhượng chưn 0 60.

Lòng bò

Giá mỗi kí-lô. — Lòng bò 0 20 — Lòng bò con 0 50 — Gan bò 0 40 — Gan bò con 0 55.

Giá mỗi cái. — Đầu bò con 1 20 — Óc bò 0 25 — Óc bò con 0 20 — Cẳng bò hay là bò con 0 10 — Lưỡi bò 0 30 — Lưỡi bò hun 0 50 — Tim bò 0 20 — Lòng bò 0 15 — Cái dồn bò (rỗi) 0 06.

Thịt bò

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi trên cái 1 50 — Đuôi chặt nhỏ rắt 00 — Vai chặt nhỏ ra 1 20 — Vai trọn cái 1 00 — Ngực 0 80 — Cẳng 0 80.

Giá mỗi cái. — Xương sống (côtelette) từ 0 15 tới 0 20 — Trọn sấp, gan, lưng, trái cật 0 40 — Óc 0 15 bộ đồ lòng (tripes) 0 40 — Cẳng 0 20 — Đầu 0 70.

Thịt heo

Giá mỗi kí-lô. — Đuôi 0 70 — Phi-lê 0 80 — Xương sống nhỏ 0 70 — Gan (foie) 0 40 — Bầu 0 40 — Cẳng 0 60 — Mỡ (lang thầy) 0 40 — Mỡ (lang nhỏ) 0 50 — Tim 0 70 — Trái-cật (rognons) 1 00 — Ngực 0 50 — Sốc-sét 1 10 — Mỡ thịt đã nấu 1 00 — Xương gả (Fumes cêtes) 0 60 — Lưỡi 1 00.

Giá mỗi cái. — Óc heo 0 10.

Thịt dồi

Giá mỗi kí-lô. — Sốc-sét 0 70 — Bồ-đồn (boudins) 0 40 — Phồ-mách heo (Fromage cochon) 0 80 — Lạt-xường nhỏ (andouillettes) 0 80 — Ruốc (Pâté) các thứ 0 80 — Thịt heo rô-ti 0 90 — Cẳng heo chân 1 00 — Óc 0 80 — Langue tourrée 1 00 — Đuôi heo 0 80 — Sốc-sét hiu Tây 0 90 — Phồ-mách pruptes.

Thịt dê

1 đồng mỗi kí-lô — Gan từ 0 20 tới 0 40 (trọn cái) — Bầu 0 50 — bộ đồ lòng 1 00.

Tàu ở Marseille sẽ tới

Chiếc *Général* 16 décembre; *Armand Béhic* 30 Décembre; *André Le bon* 13 Janvier; *Amboise* 27 Janvier; *Cordillière* 10 Février; *Amanzo* 26 Février; *Angkor* 10 Mars; *Porthos* 24 mars.

Tàu sẽ tới.

Chiếc *Manche* ở Singapore sẽ sới bữa nay, lối 6 giờ.

Tàu chạy đi

Chiếc *Amiral Latouche Tréville* chạy đi Haiphong bữa nay, 2 giờ « *Orénoque* » *19 Décembre.*

Tàu chạy Cao-Mên, Lào, Bacprêa và Bê-Thiên

Chiếc *J. Ruefl*, ngày thứ ba, 20 Décembre 1921, 9 giờ tối chạy

Chiếc *L. Blanchet*, ngày thứ năm, 22 Déc. 1921, 9 giờ tối chạy

Tàu chạy Cao-Mên và Lào

Chiếc Attalo, ngày thứ bảy 24 Décembre 1921, 9 giờ tối chạy.

Tàu chạy Lục-Tỉnh

Chiếc Khmer, ngày thứ hai, 19 Déc. 1921, 9 giờ tối chạy

Chiếc Annam, ngày thứ sáu, 23 Déc. 1921 9 giờ tối chạy

Tàu chạy Tây-ninh

Chiếc Annam, ngày thứ tư, 21 Déc. 1921 8 giờ sớm mai

Tàu chạy Cap và Baria

Chiếc Annam và Nam-kỳ, chạy ngày thứ hai, thứ ba, thứ năm, thứ sáu 8 giờ tới mai chạy, ngày thứ bảy 12 giờ trưa chạy.

Nông vụ

Nam-kỳ

Trảnh.—Trong quận Bảng-đà lúa bị tàn, trong quận châu-thành thì bị sâu, còn trong quận Bảc-trang thì bị nước ngập, nên có hư hại nhiều vài.

Giá lúa thường thường bực trung, từ 3 80 tới 4.20 con gạo từ 5 đồng tới 5 đồng mốt 100 kí-lô.

Cànthơ. — Trong tổng Dinh-an (quận Trà-ôn) cũng là miệt Phụng-hiệp, lúa bị tiêm, đã là trở bông rồi sẽ định coi hư hại bao nhiêu.

Giá lúa thường thường bực trung 3 85, còn gạo 7 40 mỗi 100 kí-lô.

Vinhlong. — Mưa đã dưt hơn nửa tháng nay, Nhà nông đang gặt lúa sớm. Lúa sớm sẽ bị vỡ ít ít, còn trên trung bực lúa nước, còn lúa mùa bị mưa gió nghịch thời nên không mấy khá bằng năm ngoái.

Giá lúa thường thường bực trung từ 4 35 tới 4 50,con gạo từ 6 90 tới 7 20 mỗi 100 k.

Miền-Đông

Nội trong tuần không có mưa đáng lo lúa mùa thu. Lúa gặt chỉ nào cũng khá.

Lân. — Khô mà nói mùa nầy rồi.

Nói về tuần lễ mãng hôm ngày 3 décembre 1921, giá lúa từ Rs 145 đến 150.

Cao-trăng. — Phần nhiều nội trong tuần gió chớp bằng yên. Tuy là cho xuất cảng lúa mùa rồi nhưng mà chưa thấy ai mua lúa nơi đây.

Chỉnh có còn lúa « spécials » còn dư, coi thế it ai mua thứ nầy.

Lúa mới vừa mới lên giá từ Rs 480 và Rs 466 nói tháng Février - avril, kể lên nữa, không thể mua được.

	Giá bán
Décembre	Rs 500 thứ Special Straits
Janvier 1922	« 470 »
Fév. avril 1922	« 455 »

Về tuần lễ mãn hôm ngày 3 décembre giá từ Rs 360 — tới Rs 375 thứ small Mills và từ Rs 450 tới Rs 460 thứ n° 1 d'Europe Lúa mới giá từ 355 và 365 đồng chở tháng Février-avril 1921.

Công-vấn

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 5 décembre 1921.

Được bổ đi tòng sự :

1° — dưới quyền quan Giám-đốc nhơn-công, đăng thế cho thầy Bổ-thành-Luận đổi đi chỗ khác.

Thầy Lương-văn-Xương kỳ lục hạng nhì bổ qua giúp việc Commission de revision de l'impôt foncier thành phố Saigon.

2° — dưới quyền quan Tham-biện chủ tỉnh Sơctrang thế cho ông huyện Trương-hà-Huỳnh đổi đi chỗ khác.

Thầy Đỗ-thành-Luận kỳ lục hạng nhơn đang giúp việc tại Giám-đốc nhơn công.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 5 décembre 1921.

Thầy Nguyễn-văn-Cho No Mle 205 đăng cấp hàng làm phụ điều dưỡng y-sanh lương bổng đăng niên là 210 $ 00 đăng giúp việc cho nhà thương Chợquan.

Vì lời nghị quan quyền Thống-đốc Nam-kỳ ngày 5 décembre 1921.

Thầy Trần-văn-Xét có bằng cấp Certificat d'études primaires franco-indigènes đăng cấp hàng làm trợ giáo hậu bổ và giáo tăng sự quan Thanh-biện chủ tỉnh Long-xuyên.

Tiền lương của thầy trợ-giáo nầy khỏi trừ tiền hưu trí và tiền phụ bổng sẽ lấy công-nho lãng nào thầy đã lại đó mà trả.

VỈ PHẢI ĐI VỀ XỨ

NÊN CÓ NGƯỜI MUỐN BÁN

Một cái xe hiệu kiểu « **RENAULT,** 14 HP — Sáu chỗ ngồi, kiểu mới theo bây giờ, xe cũng còn mới.

Thiệt là dịp tốt ít có

Ai muốn mua hỏi thăm tại *Saigon Đường Charner số nhà 114*

TƯỜNG LỐI MỚI

CHÉN THUỐC ĐỘC

Trag-comédie en 3 actes

Cười bỏ bụng mà sẵn thanh-tao—Khiu-u chỗ rất não-nùng rầm-động

Diễn lần thứ nhất tại Rạp-hát Tây lớn Hanoi

Ngày 22 Octobre 1921

Ai muon mua sỉ hay mua lẻ, thì gởi thơ và liên cho :

M. VÕ-ĐÌNH-LONG

Giáo-học trường Pháp-Việt Hà-đông (Bắckỳ)

Sách 70 trang rộng, bìa có hình, giá : 0 40

Không phải gởi thêm tiền cước.

Mỗi lần tôi đi Hóc-môn thì tôi ưa dùng rượu hiệu **NAM-THÀNH-PHỤNG**, ở chợ đi ngã ba, đường Lefebvre số 58. Phòng đó có vạn ngũ mác mê, có quạt máy, đến khi mua Thuốc Hót-Tôc cũng rành nghề.

Salon de Coiffure

N° 58, RUE LEFEBVRE — SAIGON

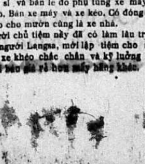

Còn khi nào tôi muốn mua Rượu Annam, Rượu Tây, Rượu Tàu, Thuốc Gôvấp, Savon de Marseille, Dầu Menthe, cũng là vật khó-thì tôi cũng cứ đến **Etablissement Trần-Quan-Hiệu** N° 58, rue Lefebvre mà mua.

Hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon ngang nhà hát Tây, mỗi bài số 1, có cho mướn films Langsa và ngoại quốc đặng hát bóng.

Trần-văn-Tri

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm cầm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo, Có đóng sẵn xe kéo cho mướn cũng là xe nhà.

Người chú tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lấy tiền cho nên đóng xe khéo chắc chắn và kỹ lưỡng lắm mà lại bán đã rẻ hơn mấy hãng khác.

ĐẠI THI-CUỘC

của hãng AUTO-HALL

Số xe hơi đã khai tại sở Tạo-tác Nam-kỳ thì ít nữa 80 cái mỗi năm, trước năm 1917; từ đây số kỳ tăng lên 170 hồi năm 1917, lên 360 đến năm 1920. Hồi mồng một tháng giêng Langsa năm 1917, có gần 640 xe-hơi tại Nam-kỳ, hiện giờ lại có hơn 2000 cái.

Các xe-hơi chạy trong Nam-kỳ chia ra làm ba thứ khác nhau:

1° Xe nhẹ hiệu Langsa từ 8 tới 11 H.P, bốn chỗ ngồi, trong hạng nầy ta thấy theo thứ tự chỗ những là Alto, Austral, Buchet, Citroën, Clément-Bayard, De Dion Mathis, Panhard, Peugeot, Rolland-Pilain, Renault, Zèbre, etc etc.

2° Xe hiệu Langsa, hơn từ 11 H.P, từ năm đến bảy chỗ ngồi, trong hạng nầy ta thấy những là: Berliet, Brasier, Charron, Clément-Bayard, Darracq, Delage, Delaunay, Belleville, Delahaye, De Dion, Grégoire, Léon Laisne, Lorraine, Diétrich, Panhard, Peugeot, Renault, Rochet-Schneider, Sizaire et Naudin, Turcat-Méry, Unic, Vernorel, etc.

3° Xe Huê-kỳ thiệt thì trong hạng nầy ta thấy những là : Allen, Buick, Cadillac, Gendler, Chevrolet, Cleveland, Dodge, Elgin, Essex, Ford, Hudson, Hupmobile, King, Maxwell, Mitchell, Nash, Oakland, Overland, Studebaker, Stut, etc etc.

THỂ LỆ VỀ CUỘC THI

Biên đây vào miếng giấy như sau nầy rồi để vào bao mà gởi, phải ghi như vầy : *Société anonyme des Etablissements Bainier Saigon, (Concours de l'Auto-Hall)*

1° Hiệu Langsa thứ nào chạy ở Nam-kỳ nhiều hơn hết, thứ xe nhẹ, 4 chỗ ngồi ?
2° Hiệu Langsa thứ nào chạy ở Nam-kỳ nhiều hơn hết, thứ xe trên bốn chỗ ngồi ?
3° Hiệu Huê-kỳ thứ nào chạy ở Nam-kỳ nhiều hơn hết ?
4° Hiệu xe nào các sở nhà nước mua nhiều hơn hết ?
5° Có mấy cái đáp từ trúng ?

Tên	Chỗ ở

Khi tiếp được bao thơ nầy rồi thì sẽ để vào một cái thùng đóng lại và có gắn chì, đến ngày khóa cuộc thi rồi nghĩa là ngày 26 *décembre 1921*, thì chúng ấy sẽ khiêng ra trước mặt một hội phái-viên cử để lo về việc thi cuộc ấy.

Những kết quả sẽ đăng báo ngày 31 décembre, cũng tại chỗ ấy.

SỐ CÁC PHẦN THƯỞNG:

Phần thưởng thứ nhứt — 1 cái xe-máy touriste luxe, *Labor*, hay là mua một cái xe-hơi cho giảm bớt tiền 100 đồng.

Phần thưởng thứ nhì — 1 cái xe-máy dua, « Trophée de France » *Labor* hay là mua một cái xe-hơi cho giảm bớt tiền 100 đồng.

Phần thưởng thứ ba — 1 cái vỏ xe-hơi, tự-ý mình lựa giá từ 350 đến 500 quan.

Phần thưởng thứ tư — 1 cái vỏ xe-hơi, tự-ý mình lựa, giá từ 200 đến 350 quan.

Phần thưởng thứ năm — 1 cái ruột xe, tự-ý mình lựa, giá từ 50 đến 70 quan.

Phần thưởng thứ sáu — 1 cái ruột xe, tự-ý mình lựa, giá từ 30 đến 50 quan

Phần thưởng thứ bảy — 1 cái vỏ xe và một cái ruột xe máy.

XE-HƠI **ANDRÉ-CITROEN**

XE-HƠI **TALBOT DARRACQ**

XE-HƠI **DODGE-BROTHERS**

Giấy tờ chứng tỏ, — Giá rẻ

VỎ XE MICHELIN

Kiểu lớn nhỏ có trữ đủ, thứ có khía và thứ à talons bằng *RU*-Cable et Cord. Nên dùng thứ Cable hay là thứ Cord Michelin, thì chư tôn được tiết kiệm nhiều, thứ Cable hay là thứ Cord dùng bằng hai lần thứ vỏ thường.

Société anonyme des Etablissements BAINIER

AUTO-HALL (Saigon)

Nhà xe lớn hơn hết, thạnh hơn hết và lại giá rẻ hơn hết nội cõi Đông-Pháp.

SỬA XE — ĐÓNG GIÀN XE — SƠN XE — BÁN ĐỒ THỨ

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

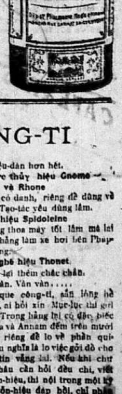

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trấn kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mòn hồ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đớn bà mất máu, có huyết bạch, có chứa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lẫm liệt, da thịt đỏ sắn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây *ở đường Marins số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE *190, rue des Marins* CHOLON.

L. JACQUE CONG-TI

Hãng L. Jacque công-ti gốc bởi hãng *Banal công-ti*, sang qua *L. Bauhier công-ti*, đề lại *Graf, de Laitbacar công-ti*, rồi *Graf Jacque công-ti* bây giờ trở nên *L. Jacque công-ti* vẫn là hãng bán những đồ đồng, sắt và đồ nội dụng, lâu đời hơn hết trong đất Nam-kỳ. Khu trữ tại Saigon sang rộng lớn hơn hết trong thành-phố, và sẵn chứa đủ thứ đồ trương bong cho người chọn lựa.

Hãng L. Jacque công-ti, hãng thật là trong đó, nên mới đám chịu bao công lên của in ra cuốn mục lục quốc-ngữ để tiện cho quí khách đũng.

Những đồ qui-biểu của hãng L. Jacque công-ti, Khu trữ tại Saigon sang rộng lớn

Tổ-sết hiệu Bauche là hiệu đã có danh từ ba mươi năm nay; nào nhà Đăng, nào kho nhà-nước thấy đều dùng. Hiệu tì Bauche ma đăng danh hàng lấy thế ấy, nhờ bởi khắp cả hoàn-cầu, thiên hạ đều biết sức chắc chắn của nó.

Máy đăng thực nước chứa bình hiệu Jacod Delafon

Nông cách nào cũng không nước. Thật là đệ nhứt và không hiệu nào sánh bì.

Máy máy hiệu Gnome và Rhone Chánh hiệu Langsa. Điều-dan hơn hết.

Máy trực thấy hiệu Gnome — và Rhone

Máy hơi chắc có danh, riêng để đăng và tàu nhỏ và đò; Tạo-tác yêu đăng lắm.

Dầu hiệu Spidoleine

Dầu nhớt đăng thơa máy 161 lâm mà lại ít bao, nên các hãng làm xe hơi lên Pháp-quốc đều ưa dùng.

Bàn ghế hiệu Thonet

Đã thanh-lịch thêm chắc chắn.

Văn văn. Văn văn.....

Hãng L. Jacque công-ti, sẵn lòng hết trong qui-khách, ai bởi xin Mục-lục thì gởi cho không liền. Trong máy thợ lại có, gấp, bức một số và Langsa và Annam đến trên mươi người giúp việc riêng để lo về phần quí-khách ở Lục-châu nghĩa là lo việc gởi đồ cho kịp và việc thu tiền vàng ròng. Nếu khi chư qui khách Lục-châu cần hỏi đến chi, viết thơ gởi cho Bổn-hiệu, thì nội trong một kỳ tàu có thơ của Bổn-hiệu đáp hồi, chỉ phần minh bạch giá cả các món hàng mình muốn mua. Giá cả Bổn-hiệu định trong thơ đáp hồi đây, là giá chang tính hàng và tiền đóng thùng và tiền gởi đó.

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON —

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẺ NGHỊP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cỡ-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thầy thuốc người ta hỏi rồi khứng đem thầy thuốc khác ngồi đồi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiện đài sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

Những vị nào ở Lục-tỉnh làm ăn buôn bán chắc chắn, từ tế, muốn trữ mà bán sỉ, hay là bán lẻ xe máy hiệu ALCYON và HERCULE thì hãng cũng bằng lòng ưng cho.

英 **YENG-YENG** 英

CAFÉ ET RESTAURANT

SAIGON — N° 35 et 37, Rue Pellerin — SAIGON

Le Toussaint 1921

Bổn hiệu dời lại 2 cảng Phố lầu rộng lớn và sạch sẽ, ở đường Pellerin số 35 và 37. Trên lầu có phòng riêng để quí khách đãi tiệc.

CAFÉ & RESTAURANT YENG-YENG. N° 35 et 37, Rue Pellerin SAIGON

NGÀY 5 NOVEMBRE 1921 nhà hàng CƠM-TÂY hiệu YÊNG-YÊNG KHAI TRƯƠNG, tại 2 cảng nhà mới

ĐẶT TIỆC, BỔN HIỆU TÙY LÒNG KHÁCH

Việc NẤU NƯỚNG, BÁNH TRÁI, thì THỢ NẤU-ĂN của Bổn hiệu thiệt rành nghề.

Còn việc CHƯNG DỌN, CỖ BÀN, Bọy cũng là thiện nghệ

BẾN LÒA *đốt có mãn sống.*
hiệu BEST và WIZARD.
Không hành hao,
Sáng trắng ngọn.
Không hay nghẹt,
Dễ đốt.
KÍNH
Nội Nam kỳ có một mình tiệm
TRẦN-QUANG NGHIỆM
84 đường Espagne Saigon
Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

HÃNG

ông P. Ribeyrolleset Cie

10, Place du Chôlenas d'eau, Saigon

số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy tay lớn và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHULK.

Có thợ rèn máy giỏi ở tại hãng.

MÁY TOT CHÂC. — Ai muốn sắp đặt hãy nhớ, thì chỉ giảm không ăn tiền công.

Saigon thời đàm

(Propos d'un Saigonnais)

Một lỗi thủ thiệt, được tha hết phần nửa

Người ở đời, chẳng ai *Nghiêu Thuấn* mà mọi việc, mọi lành, không hay lầm, hay lỗi. Bởi thế nên tục có câu: *Nhơn vô thập toàn.*

Việc lầm lỗi cũng bởi nhiều cớ, hoặc bởi vô-ý, hoặc bởi thiếu-suy, nên nhứt là với bậu-bạn hễ giao hữu với nhau rồi, trước hết phải biết lẫt xấu nhau nhau lẫn cho nhau thì mới có thể chơi nhau lâu dài được. Giả sử: mình chơi với tên Xoài, vẫn biết tên Xoài mọi việc gì ở-ăn đều được hết, chỉ có một tật hay hào-thắng. Thế thì mỗi lần đàm luận nhau cũng lâm việc chí độ, tên Xoài có muốn lấn hơn mình, thì mình cứ bỏ qua lâm tuồn như không biết, ấy là lẫn nhau đấy, lâm vậy thì mới chơi lâu nhau được, chỉ như thấy vậy rồi trách, rồi giận thì lâm sao mà bền chặt được.

Nước trong lâm không có cá, Người trách thiện lâm không có bạn là thế. Nên hễ lâm bạn nhau rồi, thì phải lấy lòng khoan-hòa đại-độ, mà rộng dung nhau mỗi khi bạn mình lâm lỗi, là vì mình vẫn biết lỗi ấy là lỗi bạn mình không cố ý mà lâm;

Mà vì dầu có lâm lỗi vẻ khoảng khác đi nữa, mà bạn mình biết tự hối, mà xin mình dung thứ, thì mình cũng phải vui lòng mà hỉ-xả, đừng để chút giận hờn nữa mới phải.

Tục Langsa có câu: *La faute avouée est à moitié pardonnée*, nghĩa là cái lỗi mà người ta đã thú thiệt rồi thì lỗi ấy nên tha hết phần nửa. Ấy là người ta muốn nói vẻ lỗi gì đáng trách lâm đa, hỡi còn phải tha hết phần nửa, chớ lấy theo lẽ anh-em với nhau thì chớ nên hờn trách nhau, mà toan lâm hại nhau. Thế ấy thật là uổng cái công-trình gần-bó với nhau, đến yêu mến nhau rồi, mà nay vì một lỗi nhỏ, mình không lấy lòng hãi hà mà dung thứ. Như việc nầy:

Tôi vẫn thấy nhứt là đồng-bang Nam-kỳ ta đây ít ai chịu hiệp-quần hiu gây mối đoàn-thể chặc chịa mà giữ-gìn mối lợi nhau. Thấy vậy tôi hăng than thở về việc ấy. Đến nay tôi nghe nói có mấy vị thợ-bạc ở Chợ-lớn, họ tuy không lâm việc gì vỡ động, nhưng mà họ biết hiệp quần biết gây ra mối tình tương-thân tương-ái, thật cũng đáng mầng, đáng khen! Mấy vị ấy lại lâm bạn với một người Annam bán Café (M. Ba Oanh Café Restaurant tại Eden Cinéma) hai đàng khăn khích mối tình bằng hữu lâm. Đến sau vì nghe một lời chẳng phải sao đó, mấy vị thợ-bạc bèn rủ nhau đến chế tiệm café người Annam ấy đi.

Lâm như thế, thật là lâm hại cho tiệm café Annam ấy nhiều. Lại nghe nói người bán café ấy có tiếm mối vị thợ-bạc mà trả lời nói rằng lời ấy là lời phao quấy chớ chẳng phải là lời của người nói, nhưng mà người cũng chịu lỗi. Thế mà mấy vị thợ-bạc hỏi còn đam lòng hờn giận mãi, cũng còn đi chế tiệm café ấy hoài. Rất thương hại thay!

Thiết tưởng hễ làm bậu bạn nhau, dầu có tình tương-ái nhau, mà dầu có lỗi đi nữa, bạn mình xin dung thứ, mình chớ nên hẹp lượng mà cầm hờn mãi, hầu lâm hại cho bạn mình.

Kia trước kia, tôi đã nói: *Một lỗi thủ thiệt được tha hết phần nửa*, thế thì mấy vị thợ bạc hà không nên tha lỗi ấy sao?

Việc nầy là việc riêng của người chẳng lẽ tôi ra « gành bàn độc mướn », nhưng mà việc nầy cũng có ý tưởng chung, nên tôi mới dám để lời khuyên là vì cái giận của mấy vị lâm hại cho cuộc thương mãi đồng bang ta. Thà mấy vị đam cái thế-lực đồng tình của mấy vị, để dùng khoản khác cùng là muốn lâm như thế thì lâm cho bạn thương khách thì tưởng còn hay hơn. Xin nhớ rằng: "mình nên vun giúp đồng bang mình lập thương cuộc cho mau thành mới là gọi ái-quần ái-chủng, xin chớ vì một việc lỗi nhỏ mà ngăn cản bước đường thương-mãi của đồng bang ta. Xin xét lại.

Trần-văn-Mích.

FABRIQUE DE CASQUES EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

MARQUE DÉPOSÉE

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LIA TẤM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIỆT

132 Rue Marchaise — SAIGON

Kính trình quí vị biết, chúng tôi mới mở một tiệm làm nón bằng cây lia (liège) tấm cao-su. Vậy xin quí vị chiếu cố đến nghề mới lạ của chúng tôi dựng nên ở cõi Đông-pháp nầy.

Những nón của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc chắn lâm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có sâu mọt được, những đồ phụ tùng làm nón toàn là hàng tốt.

Chúng tôi có đủ đồ và nghề làm nón theo phương pháp âu-châu. Vậy chúng tôi đoan chắc có thể lâm đúng ý như kiểu riêng của các nhà buôn nón đặt chúng tôi lâm, nhà buôn nào muốn mua cốt nón bằng cây lia (liège) để về lớp lấy, chúng tôi cũng bán, có *đồ bán tại liệm* ĐÀO HUỐNG MAI 46-48 Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên bán những đồ Mỹ nghệ của con nhà nam.

Kính trình

DƯƠNG-VĂN-THIỆT

Nếu quí vị muốn hỏi hàn điều chi về việc buôn nón, xin viết thơ cho M. Dương-văn-Thiết, 132 Rue Marchaise Saigon. Cây lia (liège) là thứ cây đầu-châu thường dùng lâm nắt vẻ và lâm nón.

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh trườn, tay cầm lộn lên xuống được đồ chận bánh.

Bánh sắt cùng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là: ông. BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp môn bài 68.

Thiệt khéo hạng nhứt

TIỆM-HỌA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

53 28 Boulevard Paul Bert Saigon.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tình xảo và đề trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cách-ạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

Trong lục-châu quí vị nào muốn dùng rược chác trắng và đỏ thiệt tốt lâm bằng ngước trái nho thì nên đến hay là viết thơ cho hãng EMILE PEYSSON ở Saigon. ngang nhà hát Tây, môn bài số 4.

Lời rao

Cho mẫy chủ xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hàng nhứt, một cặp 12$50.

Ruột (chambres à air) 5$00

Bán tại Hãng nấu Cao su, ở đường Donsumont Saigon.

Lời ngỏ cùng các vị điền chủ!!! Hãng EMILE PEYSSON ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán một thứ thuốc hiệu RATINOL SPÉCIAL để giết chuộc ngoài ruộng MÀ THÔI

Như dùng thuốc nầy thì phải giữ cho khéo, ĐỪNG CHO CÁC LOÀI VẬT TRONG NHÀ ĐỘNG ĐẾN VÌ NÓ THIỆT HẠI LẮM.

Xin chiêu cỏ

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sáng ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đêm thấy mỗi khi Saigon có hay chơi lớ, hoặc là cuộc chơi vui, thì tội nghiệp cho qui-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-sang nghỉ ngơi, lâm sự vui thành, ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một tiếm ngủ hiệu *Nam-trung Khách-sang* tại đường Némésis N° 101-103 gần bên gốc tiệm cầm-đồ Saigon. Phòng ở tử phải theo mặt đường dì, rộng rãi mát mẻ tư bề và yên tịnh, lại gần các nẩu đường xe lửa Chalon, đường giữa đường mé sông, và xe Biên-hòa, xe Mỹtho, rất tiện cho qui-khách. khi lên xuống.

Cái xin qui khách trường tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý. HIỆP et THẮNG.

Tôi nay hãy đến xem

BẠN HÁT XIẾT FILLIS

Ba chục người hát Tây toàn là các bạn hát thứ nhứt bên Âu-Mỹ re hát

Đổi lớp lần thứ nhứt

Tôi hát 9 giờ 15

Thứ năm và chúa nhựt hát chiều 4 giờ 30

Ban ngày ai muốn mua giấy trước thì mời đến nhà in Imprimerie Saigonnaise, rue Catinat, 15, 17 et 19, Saigon.

XE LỬA SAIGON — CHOLON

ĐƯỜNG TRÊN

LỜI RAO

Sở xe lửa nhà-nước kính lời cho thiên-hạ hay rằng trong lúc bọn hát « Fillis » (hát ngang Chợ-mới Saigon) mỗi buổi chiều khi vắng hát rồi, có một chuyến xe riêng chạy từ nhà giấy đường Némésis về Cholon.

Saigon, le 13 Décembre 1921.

NHÀ HÁT BÓNG MODERN

Tại Saigon, đường d'Espagne, môn bài số 215 (Sau Chợ-mới SAIGON)

MỖI BUỔI CHIỀU HÁT 2 XUẤT

Từ 7 giờ tới 9 giờ và từ 9 giờ 1 khắc tới 11 giờ rưỡi

Đổi bản mới mỗi tuần 2 lần — *Ngày THỨ BA và ngày THỨ BẢY*

1-2-3-4-5-6 — Vợ thế hành

BẢN MỚI chiều thứ ba 20 tây tới chiều thứ bảy 24 Décembre 1921

Một anh kia là con nhà giàu có vì bởi sự hư hại sẩy đến, nên ẩn biệt mất. Khi trước Ẩnh có cưới một cô kia mà làm vợ mà Ẩnh lại bỏ đi, cô nầy lại đưa tờ Hôn-thú của cô cho một người chị em bạn thiết đặng trao vô mà làm vợ anh trai mà mọi người đều trưởng Ẩnh chết đó. Nhưng vậy mà Ẩnh chưa chết, một ngày kia Ẩnh trở về thấy cô mà thế cho vợ Ẩnh thì đem lòng hoài vong. Nhiều lớp cup lạc nói không cùng, xin qui khách đến xem thì rõ, hay hậc nào.

7-8 — Truyện nàng RUTH ở chốn lâm sang

Bổn tuồng phân làm 15 hồi, cô *Ruth Roland* lâm chánh vai tuồng rất hay.

Hồi thứ tư: *Giữa hai tình*, có hai lớp

9 — Ở chốn lao tù

Bông diễu của *Snub Pollard* diễu vì tội ăn cắp một chai rượu Whisky nên bị bắt, giải đến công đường. Trước mặt quan tòa mà nó lâm nhiều đều vô lễ nên bị vào vòng lao 15. Trong ngục nó lâm nhiều đều vui lâm.

THỨ NĂM có hát ban ngày, đúng 5 giờ chiều khởi sự hát giá phân nửa.

GIÁ TIỀN CHỖ NGỒI

Bậc riêng 1$00 | Ghế hạng nhứt 0$60 | Ghế hạng nhì 0$40 | Giản 0$20

廣東二天堂大藥房

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TIÊU-THỰC-HOÀN

Chuyên trị nhứt thiết các chứng bình thuộc về bao tử, ăn không tiêu, hoặc ăn đồ sanh lạnh rất nhiều, sanh ra bịnh no hơi, tích tụ, bần-thần, đau bụng, lâu ngày lâm cho thân-thể gầy-mòn yếu-đuối, ăn uống không biết mùi. Uống thuốc nầy đâu đâu khai-vị tiêu-thực, trở nên tinh-thần khoái-sảng, khí huyết điều hòa, thật là một phương thuốc chí-bửu rất danh trong thiên-hạ.

CÁCH UỐNG:

Dùng với nước trà;

Mỗi ngày uống 2 lần,

Mỗi lần uống 2 hoàn;

Uống trước bữa ăn 15 phút đồng hồ.

Giá mỗi hộp 10 hoàn là . . . . . 0$50

Kho trữ đồ hoàn cầu

COLGATE
Tốt của *Hoa-hường* nấu ra
Mỗi ve... 4$75.

Sa-bông nhỏ BONDON
Chục 12... 2$00.

Laitcrème CARNATION
(dân-nữ)
Thùng 96 hộp... 19$00

Nước VITTEL
Thùng 100 ve. . 19$50.
Thùng 200 ve... 28 00.

WESTERN CLOCK
Đồng hồ Bijoux (lumineux)
Baby-Ben... 9$50.
Ordinaire.... 4 00.
Montre ..... 6 50.

Nước COLOGNE
Tối nhứt (Rượu 90)
Mỗi ve... 0$40.

DẦU SỨC TÓC
thứ (Portugal, Violette; Quinine)
Ve M.... 0$50.
Ve G.... 0 75.

Sa-bông nhuộm DYFOAM
Mỗi cục. 0$30
Chục 12 3 00.

Croquettes Chocolat « GYP »
Một hộp 0$30.

Đồ để giặt đồ LESSIVEUSE 50 lit
5$50.

NÓN che nắng
« Singapour » liège coutil trắng
3$50 (*bán đồ*).
« Matelassé » liège
3$50 (*bán đồ*).
« Coq Gaulois » liège coutil trắng
N° 1 6$50 (*bán rao hàng*)
N° 2 5 90 id.

KHĂN BÀN LÔNG
thứ lớn mà thiệt tốt
9$50 (*rao hàng*).

EPONGES để rửa mặt
1$50 *chục 12 cái.*
0 20 *mỗi cái.*

DIỆP MAY
Vở mousseline để đèn bà đùng (nhe tốt nhất)
0$70 *một đôi.*

CORSET satin, giăng ngay bas de gorge 4 Jaretelles
Giá 8$00.

Vải tàn ong để may mùng
Mỗi thước... 0$90

DAO CẠO « DURHAM-DUPLEX »
Thứ thường.... 1$50
có đủ đồ để liết dao bằng đá, ở trong hộp đa đỏ.
7$50

Các nhà phú hộ ở nhằm chỗ không có đèn điện khi thì nên mua đèn hiệu TITO LANDI thắp bằng dầu sáng mà dùng.

Đèn nầy tốt hơn các hiệu đèn khác.

Có trữ bán sỉ tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4

Hãng nầy có bán thứ rượu chác đỏ và trắng hiệu VINS BERMOND DE BORDEAUX của hãng Bermond đã lập ra hơn một trăm năm.

Bán nguyên thùng. Giá rẻ và rượu lại tốt thượng hạng.

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE · PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

ở Saigon, ngang nhà hát tây, Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi. ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, người sẽ gởi cho không

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

ĐƯỜNG LURO MÔN BÀI 99 và 101

BẾN-HỘ SAIGON

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như kiểu sau, xe bai binh, xe kiểu, xe ve xe bò; cùng có đóng thùng xe bò theo kiểu kiểu thời, sơn xe thiếc khéo, làm nệm, mui xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn có bán đem xe đủ kiểu, bán xe cho mướn bằng cây giá tỉ bền tây chắc lắm, cao-su đặt để thay trong 1 anh, kiểu đẹp lắm, đã tiện lại vững chắc và ít hao hơn hết thảy thứ xe khác và chắc, có bán yên cương, chuông đạp bai binh, kinh đồ thắp đèn khi đi đêm xe. Sơn xe và sửa xe.

Cũ mới qui khách có đặt đóng đồ bởi xin ghi lại tiệm tôi mới khỏi trước coi cùng cuộc của tôi làm, sau có cần đóng mới chi đặt thiếu mua giúp kiểu người thì vui vẻ cám ơn hạ cố.

Cũng chư qui khách ở xa muốn gửi thơ hỏi thăm miễn chi cũng giả cả xin tăng bản đạo.

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, đầu thiện nghệ đầu bạm chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu sáo cũng có; tính theo giá bán Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình và nghề vẽ cảnh (Peinture) bán ở bản lề cũng được.

Cả khuôn để lồng khăn chạm khéo lắm, thứ nào cũng có, nhiều bề hình khác, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuê tiền nữa.

Có bán kiếng, giấy, đủ thứ thuốc mang hình.

Giấy Brownie 1.2 brilliant contraste từ hộp 100 tờ, bề 13 x 18 thì 6 $ 25 còn hộp 50 tờ thì 22 $ 00.

Có khéo để làm hình máy xe nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 có bán đủ thứ đồ y phục cho đờn ông và các cậu trưởng. Đồ đã tốt theo cách văn-minh, mà giá lại rẻ hơn các nhà buôn bên Đông-Pháp.

Có bán áo sơ-mi, cà-ra-oách, nón đi chơi và nón cói ngừa, đi mây bay, đi xe hơi, vớ, giày, vớ và quần áo cho con nít, dầu thơm, đồ để dùng đi đường, đồ dùng họa hình, đồ để chơi Tennis, đá banh, vân vân.

Dầu đánh bóng hiệu MIROR là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nê trước trong xứ thường hay bị ten sét. DÙNG THỨ ĐÊN ÂT CHỊU LIỀN.

Bán lẻ trong cả 3 tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

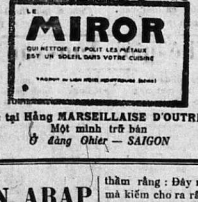

Bán sỉ: tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER.
Một mình trữ bán
ở đàng Ohier — SAIGON

Văn đàn

(Partie littéraire)

Hoa nguyên vận bài thơ của M. Phạm-bá-Bai khắc Me Diệp trong báo số 989

Thôi thôi chủ bá chớ thang ôi?
Cái nợ oan nương đã phải rồi.
Trần tục xát phàm trôi bẽo vậy,
Thanh linh phách quế đến không vui.
Con người sắc lộc thời phô lộc,
Trong thế lia đội phải kiếm đôi.
Mấy tao xây vầy sầu cũng thế,
Oan-gia ai kẻ, thiếu chi người.

Hồn Madame Diệp.

Hoa nguyên vận bài bài thơ tự thân của cô Trần-thị và M. Phan-trường Cang trong báo số 989

Người sao dư đã kẻ sao nghèo?
Xô đuổi ghe phen cũ bẩn theo,
Quản tử ít tiền tường mặt ế,
Anh hùng ít không bạc vang mày teo.
Trên non giàu có người hằng đến,
Giữa chợ nghiên nghèo khách lặng queo
Gẫm lại tự xưa ai cũng rứa,
Khối hồi bi cực mới nên đeo.

Phụng hoa nguyên vận

Nết người mây trăng ở quông quảng,
Hay khiến con người cuộc giỡn tràng.
Giả dụng tưng tiền vừng trắp chả,
Ba tuần mưa trôn sửa khăn thăng.
Buồn dầu buồn thuở đương bông nở,
Bản mận bản hồi lúc trái mảng.
Tình nghĩa nghĩa tình tiền với bạc,
Nguyệt huê huê nguyệt chả khảo khăn.

M. LÊ-KIM-NGỌC (Cần-thơ)

TỰ DO DIỄN ĐÀN

(Tribune libre)

Ngô công liệt-qui

Đã lâm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng về mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho lúc qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lâm phen, Bổn-báo gặp nhiều cô chủ hằng thật rằng tên kỳ đoàn bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một đều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nên việc quả, mình đôn đương cầm viết chép ra để gương giáp ích, cớ sao lại sợ mà nặc danh? Hà chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tốt khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở dưới gởi đến, tên kỳ không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo để trọn rõ phần người kỳ tên gánh chịu lấy những đều cung bề gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V.

A với B nói chuyện

A — Chào anh, mạnh giỏi?

B — Cám ơn anh. Hôm rày anh đi đâu vắn vắn vậy?

A — Ôi! tôi một ngày chí tối cô ở không đâu anh. Làm việc nầy sang việc nọ, lo kiếm tiền mà chí đó thê nhi.

B.—Phải, đời nầy tôi xem mỗi môn mỗi mất, cuối quế gạo châu; nếu không lo lấy đâu đắp đổi cho qua ngày tháng. Tôi cũng cầu cho anh được sức khỏe sứa sang gia đạo, rồi lo làm ích lợi cho đời.

A — Thiệt tôi lấy làm có phước gặp anh là một người hạn thiết quá. Chẳng phải tôi nói bự anh dâu; mà thằng Mền ở nhà nó cũng khen anh là người biết ở đời; vì hay khuyên nhủ nhau những đều hơn lẽ thiệt. Mệ thằng Mền thường biểu tôi lới lui với anh cho thường hầu được nghe câu chuyện lành. Nhân mà tôi nghe....!

B. — Nghe... sao? Nghe... gì?

A — Tôi nghe nói có chả Huê-long nào đó hay đặt nhựt-trình; tôi e dị chơi hoài mà mang tiếng.

B — Cười hi hi rồi đáp: Tệ cho anh thì thôi đa! Sao mà quê lắm vậy! Sợ thế lếu lẩm nà! Đề tôi nói cho anh nghe; tên Huê-long đó thiệt hay đặt nhựt-trình; song anh phải hiểu, không phải ngoài ta nói quấy đâu, đó là sự hữu ích cho mình. — Đặt nhựt-trình là một đều quan hệ lớn, phải độ lượng luận đàm việc hữu ích, chớ chẳng phải nói xàm mà dám để vào nhựt-trình chọc giận thiên hạ đâu! Ở đời ai lại không chơi, nhưng cuộc chơi của con người đều khác nhau lắm. Phàm mình biết chọn chỗ mà chơi, có chút thú thống thanh hai, không làm điều tổi bại, thì ai lại đám nói chi mình. Tôi nói cũng mà nghe đâu mình có lầm lỡ, người ta nói, mà mình biết ăn-năn hối cải lỗi mình, thì tốt lắm chớ. Cái là mình cám ơn người ta không hết, chớ hoặc sợ hoặc giận như anh vậy hay ho gì. Tôi nhắm tên Huê-long nầy thiệt là người tử-tế, trung-tín lắm, cũng vì lòng quay đa thằng nên..... Vậy anh chớ nghi nang sự chi làm cho trớ ngại với nhau không tốt. Tôi dám biết tánh ý của Huê-long chẳng phải là sâu mọt đâu.

A — Ờ, ờ! anh nói thế nghe có ý gầm đa! Thôi thì để từ rày sắp lên tôi đến anh chơi mà bọc cái khôn của anh. — Bây giờ dây có truyện chàng Ếch chàng Nhái chi cho tôi mượn coi chơi giải muộn.

B — Anh nầy tệ quá! Tôi đã nói với anh nhiều lần, đừng coi mấy thứ đó nữa. Hãy mua nhựt-trình mà coi còn thú vị hơn. Anh coi tôi đây nầy mà bắt chước làm theo.

A — Có, tôi cũng có mua nhựt-trình vậy.

B — Mua thứ nào?

A — Tôi mua nhựt-trình E-sô A-na-mích-tờ (Echo Annamite).

B — Ối! Anh nầy điên quá; có một cái tên nhựt-trình của mình mua mà cũng cón nói trật nữa. Mà anh mua nhựt-trình Langsa làm gì? Tôi có nói: nhiều khi rằng: « Đó là E-cô A-na-mích, chớ nói cái gì mà (E-sô! Ê-sô). Tôi nói vậy anh đừng giận, nghe. Ấy là chuyện anh tôi chỉ giùm, kẻo anh nói sai.

A — Nầy anh, tôi nói ra càng thêm hồ; tôi mua vậy đặng lấy liễng chợ chớ tôi có coi kiết gì đâu, phòng nói không trật. Tôi làm bộ hơi người biết chữ Langsa vậy mà! Chớ nào tôi hiểu chi. Hễ lần nào nó lợi, thì tôi chất đống đó cho nhiều; ai có hỏi, tôi nói: « *Ờ, tôi mua coi chơi mà!* »

B.—Anh đừng phiền để tôi nói cho anh nghe. Thế là lếu lẩm! Tiền đâu mà làm chuyện bả vơ vậy. Người ta biết chữ Langsa, biết dùng báo Langsa. người ta mua: Chớ còn như anh. Ôi thôi, khéo kiêu ngoa chi vậy! Chẳng thiếu chi bảo quốc-ẩm sao chẳng mua mà coi. Tôi chỉ cho anh một hiệu là báo L. T. T. V., thường ngày xuất bản Giá mua nhẩm không mất, mà mình lại gặp hay chuyện thường ngày. Thật là hữu ích lắm; anh mua thử một mảnh mà coi.

A — Cám ơn anh chỉ bảo. Bây giờ tôi mới biết cái làm phách của tôi là hại. Thôi để tôi nghe lời anh, gởi mua sáu tháng!»

Kiêm-huê: LOAN-VỰC-ĐỆ.

Vĩnh-châu.

HÃNG NGÀNH và NGƯỜI THAY MẶT trong cả hoàn cầu HÃY HỎI SẠCH có hơn hình Hãng chết vì hàng giảm sẽ cho không

HÃNG **DESCOURS & CABAUD** ở **Nam-van**

Produits Métallurgiques • (PNOMPENH)

HÃNG BÁN Giá rẻ hơn hết trong KHÔNG CÓ PHẢI

VỐN 40 TRIỆU QUAN

ở **Saigon** 56 I, Quai de Belgique

BÁN SỈ BÁN LẺ

Hãy đến viếng kho chúng tôi, kho thiệt tốt và lớn hơn hết trong cõi Đông-pháp, hay là viết thơ cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ gửi ngay tức thì tế lắm.

Có một thứ hàng nầy thay mặt cho:

— Hãng Ciment Portland Artificiels de Indochine, ciment ở Tonkin;

— Hãng xe hiệu Decauville: Xe rùa, đường ray, các món khác tùng thay đổi theo xe rùa và đường ray;

— Hãng xe hơi hiệu "Berliet": Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camions).

— Hãng Ripolin: Dầu sơn Ripolin;

— Hãng thuốc nổ: Hột nổ, ngòi và thuốc súng;

— Hãng Larbaud Saint-Yorre: Nước-suối và thuốc ngâm kiệu Larbaud Saint-Yorre;

— Hãng Bergougnan: Vỏ và ruột xe hơi hiệu "Bergougnan";

— Tủ sắt "Le Gaulois" cay khóa không được và đội không cháy.

— Khóa có bực tốt hơn khóa có chữ;

— Hãng xương tàn ở Tonkin: Phân vải ruộng và đất trồng tiêu.

Đồ thủy:

— Đồ dùng về việc trồng tiêu: Cây ruồng, cây xới đất, cuốc, cuốc, và, rựa, đồ vật dụng cho mấy sở trồng tiêu;

— Đồ dùng cho những người lãnh việc làm: Đồ khí dụng cất nhà, sắt để dùng đúc sang, đá, sắt đẹp, tròn, vuôn sắt làm nồi hơi (chaudière), sắt bằng mặt đen và xi kẽm, kèm lợp nhà, bồm để đem nước vô ruộng, bồm nhà cửa, van vân... ống gắt hiệu Turquet. ống xi kẽm, ống chỉ để dùng đặt đường nước, ống thép dùng theo nồi hơi (chaudière, ống đồng và thau;

— Vật dụng làm nhà: Song hồng cửa, ống khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, ốc, bu-lon boulons), giấy kẽm mành mành đúc, mành mành;

— Vật dụng trong nhà: Đồ dùng nấu ăn tráng sành, xi chi, bằng mi nhôm (alluminium), đèn, bàn ủi, lò, bàn chải, sắp đánh tế, sáp ong;

— Bằng, ghế hiệu Thonet thiệt;

— Những vật dụng như bàn cân vàng, thuốc súng, dầu sơn, dầu trong, produits chimiques giấy gai, giấy cables, bố may bồm, bố làm sáo, bố làm mui xe kéo, xe hơi và nước hồi trước nhà.

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

(*Tiếp theo*)

Vậy bà về tính với con trai bà, lo đem lễ cưới tới, bà 40 chậu lớn bằng vàng rồng đựng đầy những ngọc qui như ngọc bà đăng khi trước đó, 40 người mọi đen đặng đội 40 chậu ấy, và 40 người mọi trắng dắc đường. 80 tên mọi phải cho trang hoàng, lịch lãm bằng chạn nhau và phải ăn mặc cho đẹp đẽ. Bà đem đủ lễ cưới như vậy, thầm sẽ gả công-chúa liền cho con bà. Thôi, bà về đi, lo sắm xong rồi, đến cho trẫm hay.

Mẹ A-lạt-Đình nghe vua nói, bèn qui xuống trước ngai rồi lui ra mà về nhà, Dọc đàng, bà nghĩ tới xét lui rồi cười con bà sao có điều lòng mà muốn đều quá vời như vầy. Bà nói thầm rằng: Đây rồi nó mới đi đâu mà kiếm cho ra rất nhiều chậu bằng vàng rồng và thứ cục chai có pha màu đó mà đựng cho đầy mấy chục chậu. Hay là nó tính chưn lại xuống hàn đó mà hái nơi cây, nay hàn đã lấp miệng rồi, làm sao chung xuống cho được. Còn mọi đen mọi trắng vua đòi đó, nó chạy đâu mà có ra. Ối, đầu nó có ý phép hay của nó đó, nó cũng không làm sao cho kham được. Mà rồi đây, nó rằng rực, đồ cho mụ đi không xong việc, đa.

Mẹ A-lạt-Đình đi đường, mãng bàn tới tính lui, xây về tới nhà. Bà bước vào, ý bà trông rằng phen nầy sẽ bà hết trông rồi. bà bèn nói: Thôi con! mẹ khuyên con đừng có mơ tưởng tới việc cưới công-chúa nữa. Thật, đức vua đã mẹ hầu lắm, mẹ chắc rằng đức vua cũng có ý tưởng tới con, mà ngặt có quan đại-thần, nếu ý như ý mẹ hồ nghi, thì chắc là quan đại-thần làm cho vua đổi ý. Khi mẹ tâu với đức vua mà nhắc rằng kỳ ba tháng đã tới rồi, xin vua giữ lời hứa, thì vua không trả lời liền với mẹ, lại day quan đại-thần nói nhỏ hồi lâu rồi mới day qua nói với mẹ. Đó rồi mẹ A-lạt-Đình thuật hết đầu đuôi tự sự, những lời và cách bổ buộc của vua về việc cưới công-chúa. Rốt lời, bà nói rằng: Con ôi, đức vua đương chờ lễ cưới của con, mà ở nhà đây mẹ nói chơi với con rằng khi vua phải chờ lâu lắc lắm mà cũng không ắt là có cái lễ ấy.

A-lạt-Đình nói: không có lâu đâu mẹ à, đức vua trông là đòi cho thái quá như vầy đặng làm cho con không cưới được công-chúa, con xin nói cho mẹ nghe rằng, với con mà đức vua làm như vậy là đức vua làm lắm. Dầu chi khác nữa kia, con cũng còn làm đặng thay, cho tới bấy nhiêu đó thì có chi cho lắm. Để con lo mà làm cho có đủ mấy món vua đòi; mẹ hãy lo nấu cơm ăn.

Mẹ A-lạt-Đình đi chợ mua đồ về ăn cơm, còn chàng thì lấy cây đèn ra mà chà, tức thì thắn hiện đến, cũng y như mấy lần trước. A-lạt-Đình nói: Đức vua chịu gả công-chúa cho ta, mà lại đòi lễ cưới phải cho đủ 40 chậu lớn bằng vàng rồng, mỗi chậu đều đựng đầy thứ trái ta hái nơi vườn dưới hang ta lấy cây đèn nầy. Vua lại buộc ta mỗi chậu phải một tên mọi đen đội, rồi một tên mọi trắng đi trước cho có cập. Tâm chục tên mọi đen và trắng nầy phải cho đẹp đẽ, bằng chạn nhau, vừa xứng nhau, và ăn mặt y phục cho thiệt tốt. Thần hãy đem các món đó đến cho ta, mà phải cho mau, cho kịp trước khi đức vua còn tại triều chưa lui về cung. — Thần nói vâng lịnh, sẽ lấm y như lời. Nói rồi bèn biến mất.

Đâu có một lác, thần hiện ra thì có 40 tên mọi đen, mỗi tên đội một chậu vàng lớn lắm, trong chậu đầy những thứ xoản, và các thứ ngọc qui, đã lớn mà lại tốt lắm, y như ngọc đăng kỳ trước cho vua. Trên mỗi chậu thì có một lấm lưa trắng chạy hia vàng dây lên. Tâm chục tên mọi, phần nữa đen, phần nữa trắng, và 40 chậu vàng, đứng trước sân nhà A-lạt-Đình chật nứt, vì nhà nhỏ và sân cũng hẹp. — Thần hỏi A-lạt-Đình có bằng lòng các món đem tới đó chăng và có đều chi sai khiến nữa chăng? — A-lạt-Đình nói không có chi nữa; thần biến mất.

Mẹ A-lạt-Đình đi chợ về, lấy lâm lạ mà thấy đủ 80 tên mọi và chậu vàng ngọc qui đều đủ như vậy. Bà đem đồ vô nhà, vừa lấy khăn bao mặt ra thì chàng nói rằng: mẹ ôi, không nên trì huỡn, xin mẹ tức tốc đem lễ vật đây tới triều khi chưa hãi chầu buổi sớm mai nầy, đặng cho đức vua biết rằng con lo được đều khó lắm đó nói trong đây lắt và con đáng vào sánh đôi với công-chúa.

Chàng nói rồi không chờ mẹ trả lời, chàng chạy ra mở cửa cái rồi bảo 80 tên mọi sắp hàng đi lần ra đường, y như lời vua biểu là 1 tên, mọi trắng đi trước thì một tên mọi đen đi kế theo mà trên đầu phải đội một chậu bằng vàng rồng đựng đầy ngọc qui. 80 tên mọi theo thứ tự đi ra cửa hết rồi thì mẹ chàng đi sau, chàng đóng cửa lại, vào phòng cách rất yên ổn lắm, và ngồng trông vua thấy lễ vật đầy đủ như vậy, kêu chàng vào triều mà phong tước phò mã.

(*Sau sẽ tiếp theo*).

Tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đờng-bang ta dùng. Hàng hóa đã tốt mà giá lại rẻ lắm. chẳng hằng nào bì kịp. Lục-châu qui-vị nào muốn mua đồ chi thì xin mời đến hãng hay là viết thơ thì sẽ được vừa lòng.

Có bán đèn TITO-LANDI, — *áo sơ-mi, cà-ra-oách, nón đi thơ, giày vớ cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ để đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng họa hình, hộp họa hình* « La nouvelle Chambre claire universelle », *đồ để chơi Tennis, đá banh*, thuốc giết chuộc ngoài đồng Ratinol spécial. — Rượu chác đỏ và trắng bản nguyên thùng hiệu Vins Sermond de Bordeaux.

SAIGON — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES — Gérant: BÙI-QUANG-CHIÊU

Certifié le Gérant: 3 2/10 Saigon le 22-10-1921